

СТАНОВИЩЕ

от проф. Веселина Георгиева Иванова, доктор – Тракийски университет, гр. Стара Загора

член на научното жури по процедура за заемане на академичната длъжност „доцент”, определено със заповед ЗП-641/22.02.2024 на Ректора на Тракийски университет, гр. Стара Загора

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.3 Педагогика на обучението по ...

Специалност: Методика на обучението по български език и литература

За нуждите на катедра: „Предучилищна и начална училищна педагогика“, Педагогически факултет

I. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” е обявен в ДВ, бр.99 от 28.11.2023 г. Единствен кандидат е Десислава Илчева Сидерова, доктор, към момента – асистент по методика на обучението по български език и литература в катедра ПНУП на Педагогически факултет, Тракийски университет.

Документите за участие в процедурата са депозираны в установения срок и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав и на Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет. Конкурсът е осигурен с необходимия хорариум от академична заетост.

II. Общ преглед на професионалния/компетентностния профил на кандидата

Представеното в професионалната биография на Десислава Сидерова за дейности и изпълнявани длъжности е в съответствие с профила на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“. Магистърската степен на висше образование със специалност „Българска филология“ е придобита във Филологическия факултет на Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ в периода 1994 - 1999 година. След тригодишен курс на обучение по магистърска програма „Социално дело“ в Стопанска академия „Димитър Ценов“, гр. Свищов, през 2004 година е получена и магистърска степен по икономика по специалност „Застраховане и социално дело“. Следват: специализация по английски език чрез интензивен петмесечен курс на обучение през 2004 година; двусеместриално обучение за придобиване на допълнителна педагогическа квалификация за интеркултурно образование в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград; краткосрочен хибриден педагогически курс за асистенти и докторанти към Докторантския център на Педагогически факултет, Тракийски университет през 2021 година; през 2022 година обучение на тема „Разработване на електронни учебни ресурси“ по проект „МОДЕРН:А „МОДЕРНизация в партньорство чрез дигитализация на академичната екосистема“ на ДИПКУ, Тракийски университет.

След успешно защитен дисертационен труд на тема: „Текстоцентризм в лингво-литературното образование на студенти педагози“ ас. Десислава Сидерова придобива образователна и научна степен „доктор“.

III. Научноизследователски профил, акценти, приноси

В конкурсната процедура ас. д-р Десислава Сидерова представя научна продукция за рецензиране, която включва:

- монографичен труд „Метакогнитивни стратегии към предучилищното образование по български език и литература“;

- публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд „Интермедиален хоризонт за литературното и музикално образование“ (в съавторство с Д. Петкова);

- научно издание – книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ „Текстът като феномен на образователната среда“;

- 15 публикации, от които 1 – в научно издание, реферирано в световноизвестни бази с научна информация; 14 – публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове;

- Студия, публикувана в нереферирано списание с научно рецензиране или публикувана в редактирани колективни токове.

От публикациите 13 са самостоятелни и 2 – в съавторство, като част от тях са от участия в научни форуми.

По количество, качество и проблематика, публикациите на ас. д-р Десислава Сидерова отговарят на научния профил на обявения конкурс.

Представената научна продукция може да бъде разпределена в следните тематики:

1. Лингводидактическа университетска подготовка (9.1)

Във фокус е поставена лингводидактическата компонентност на бъдещите начални учители като съществен компонент от професионалната компетентност. Като силен приносен момент откроявам предложения алгоритъм за извършване на звуково-буквения анализ на думата според изведени от д-р Десислава Сидерова приоритети в лингвометодическата подготовка на студентите педагози.

2. Литературно образование в начален етап (7.1, 7.2, 7.3, 7.14)

Акцентът в тази група публикации на д-р Д. Сидерова е върху методиката за лингвистичното изграждане на художествения текст в термина на антропоцентризма в обучението.

С приносен характер посочвам:

- систематизирания методически вариант за развитие на уменията за самостоятелно задаване на въпроси от учениците в началните класове чрез типологизиране, водещо до пренос във вариативна образователна ситуация;

- задълбочения теоретичен анализ на смяната на образователната стратегия при литературната комуникация в началните класове;

- предложените типове въпроси и задачи в обвързаност с динамиката при формирането на умения за работа върху средствата за словесна образност в началното училище. Тук видима е стимулиращата им функция върху изследователската дейност на учениците.

3. Лингво-литературно образование във вътрешносистемен интегративен контекст (5.1, 7.4, 7.7, 7.9, 7.10, 7.11, 7.13, 17.2)

Групата публикации с най-широка представителност поставя ударение върху възможността да се реализира синергичност в образованието чрез текстовата феноменология.

Изцяло приемам откритието от д-р Сидерова в тази тематична област приноси, към които бих добавила **постигнатата транслация на водещите концепти: от комуникация с текста чрез интеграция към трансверзалност чрез текста за синергия в образованието.**

4. Метакогницията при практическото приложение на познанието в областта на българския език и литературата (3.1)

С много висок принос отбелязвам представения в монографичния труд на д-р Д. Сидерова **Модел за практическо приложение на познанието в областта на българския език и литературата**, базиран на рефлексивния подход в образованието. В монографията са систематизирани метакогнитивни стратегии, подпомагачи професионалната подготовка, както на студентите, така и на работещите учители (като двустранен процес в създадената конструктивистка среда) за прилагането им в реалните условия на детската градина. Силно присъствие в монографията имат изследователски методи като моделиране, теоретичен анализ, педагогическо наблюдение и др.

5. Интердисциплинарианост и литературно образование (4.1 и 6.1 , 17.7, 17.8)

В практико-приложен план в обособената група публикации фокусът е насочен към интермедиялността в българска образователна среда, разбрана като приложено целеполагане, систематизирани подходи и варианти и авторските примери в областта на взаимодействието между литературата и музиката.

Силен приносен момент е създадената и апробираната чрез съвместно преподаване интермедиялна методическа система, развиваща професионалната компетентност на бъдещите детски и начални учители за осъществяване на педагогическо взаимодействие, основано на комуникацията между литературнообразователния и музикалнообразователния процес.

6. Литературно образование и интеркултурно образование (7.5)

На база на подбрани текстове за квалификационна дейност в областта на интеркултурното образование д-р Сидерова е систематизирала в групи предлаганите автори техники в обучението на студентите.

7. Литературно образование и природонаучно образование (7.6, 7.8, 7.12)

Принос в тази група публикации се открива в авторския поглед върху интердисциплинарните взаимодействия, възприети във възможността им за реализиране на холистичност в образованието чрез феноменологията на литературното образование като естетическа категория в контекста на ключовата културна компетентност и знанията в областта на природните науки.

Представени са данни за цитирания на трудове на д-р Десислава Сидерова, което аргументира тяхната значимост и „забележимост“:

- цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или колективни томове – общо 6 цитирания (90 т.);
- цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – общо 2 цитирания (20 т.).

IV. Педагогическа и експертна дейност

Прегледът на цялостната дейност на ас. д-р Десислава Сидерова с начало 2005 година на асистент по методика на обучението по български език и литература убеждава в нейното последователно развитие като академичен преподавател и изследовател, което се разгръща на различни равнища – участия в приложни и научно-изследователски проекти, учебна и научна продукция:

- провеждани учебни занятия на студенти по авторски учебни програми за 6 избираеми учебни дисциплини, от които 4 са самостоятелно разработени и 2 – в съавторство и 3 факултативни дисциплини;
- участие в 6 национални и 18 вътрешноуниверситетски проекти;
- езикова редакция на научни текстове.

V. Изпълнение на изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“

Предложената научна справка от ас. д-р Десислава Сидерова е свидетелство за изпълнени минимални изисквания за заемане на длъжността „доцент“ с общ количествен показател 495,83 точки.

Имам лични впечатления за Десислава Сидерова – те са за изключително отговорен и прецизен в своята работа и коректен в професионалните си взаимоотношения колега, носещ висок професионализъм и видимо присъствие в академичната среда.

Заклучение

На основата на анализа по представената ми документация относно научната, преподавателската и експертната дейност, както и на професионалните качества, с убеденост давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото Научно жури да избере на академичната длъжност „доцент“ асистент Десислава Илчева Сидерова, доктор, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по ..., специалност „Методика на обучението по български език и литература“ за нуждите на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“ към Педагогически факултет на Тракийски университет, гр. Стара Загора.

27.03.2024 г.

Изготвил становището:
проф. Веселина Иванова, доктор